

Les 83 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord אָכַל áchal Eten.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd *	Persoon
Ik (m)	אֹכֵל ochel	אָכַלְתִּי áchaltie	אֹכַל ** ochal	אֲנִי
Ik (v)	אֹכֵלֶת ochèlèt	אָכַלְתִּי áchaltie	אֹכַל ** ochal	אֲנִי
Jij (m)	אֹכֵל ochel	אָכַלְתָּ áchaltá	תֹּאכַל tochal	אַתָּה
Jij (v)	אֹכֵלֶת ochèlèt	אָכַלְתָּ áchalt	תֹּאכְלִי tochli	אַתְּ
Hij	אֹכֵל ochel	אָכַל áchal	יֹאכַל yochal	הוּא
Zij	אֹכֵלֶת ochèlèt	אָכַלָּה áchlah	תֹּאכַל tochal	הִיא
Wij (m)	אֹכְלִים och'liem	אָכַלְנוּ áchalnoe	נֹאכַל nochal	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֹכְלוֹת och'lot	אָכַלְנוּ áchalnoe	נֹאכַל nochal	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אֹכְלִים och'liem	אָכַלְתֶּם áchaltèm	תֹּאכְלוּ tochalnoe	אַתֶּם
Jullie (v)	אֹכְלוֹת och'lot	אָכַלְתֶּן áchaltèn	תֹּאכְלֶנָּה * tochalnáh	אַתֶּן
Zij (m)	אֹכְלִים och'liem	אָכְלוּ áchloe	יֹאכְלוּ yoch'loe	הֵם
Zij (v)	אֹכְלוֹת och'lot	אָכְלוּ áchloe	תֹּאכְלֶנָּה * tochalnáh	הֵן

Geb. wijs: m: אָכַל èchol, v: אֲכַלִּי ichlie, mv: אֲכַלְנוּ ichloeo, infinitief: לֶאֱכֹל lè'èchol

* Verouderde vrouwelijke vorm, men gebruikt u de mannelijke vorm.

** In oudere teksten zonder waw.

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord יָכַל, יָכֹל yáchol [pa'al] Kunnen

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	יָכֹל yáchol	יָכַלְתִּי yácholtie	אוֹכַל oechal	אֲנִי
Ik (v)	יָכֹלָה yécholáh	יָכַלְתִּי yácholtie	אוֹכַל oechal	אֲנִי
Jij (m)	יָכֹל yáchol	יָכַלְתָּ yácholtá	תֹּוֹכַל toechal	אַתָּה
Jij (v)	יָכֹלָה yécholáh	יָכַלְתָּ yácholt	תֹּוֹכְלִי toech'lie	אַתְּ
Hij	יָכֹל yáchol	יָכַל yáchol	יֹוֹכַל yoechal	הוּא
Zij	יָכֹלָה yécholáh	יָכַלָּה yachláh	תֹּוֹכַל toechal	הִיא
Wij (m)	יָכֹלִים yécholiem	יָכַלְנוּ yácholnoe	נוֹכַל noechal	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	יָכֹלוֹת yécholot	יָכַלְנוּ yácholnoe	נוֹכַל noechal	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	יָכֹלִים yécholiem	יָכַלְתֶּם yécholtèm	תֹּוֹכְלוּ toech'loeo	אַתֶּם
Jullie (v)	יָכֹלוֹת yécholot	יָכַלְתֶּן yécholtèn	תֹּוֹכְלֶנָּה * tochalnáh	אַתֶּן
Zij (m)	יָכֹלִים yécholiem	יָכְלוּ yáchloe	יֹוֹכְלוּ yoech'loeo	הֵם
Zij (v)	יָכֹלוֹת yécholot	יָכְלוּ yáchloe	תֹּוֹכְלֶנָּה * tochalnáh	הֵן

Het is vreemd, maar dit werkwoord heeft geen infinitief en geen gebiedende wijs. Je kunt het aanduiden als יָכֹל yáchol.

De oe-klank in de toekomende tijd is een onregelmatigheid, geen grammaticale regel.

* Verouderde vrouwelijke vorm, men gebruikt u de mannelijke vorm

Opdracht 3: Vertaal en geef de uitspraak

הוא יָכֹל לְנַסֹּעַ מִבֵּיתוֹ לְעִבְדוֹתוֹ תוֹךְ שָׁעָה Hoe yáchol linso'a mibetho la'avodáto toch shánáh

Hij kan van zijn huis naar zijn werk reizen binnen een uur

Wij zullen in de eetzaal eten נֹאכַל בְּחִדְרֵי הָאוֹכֵל
nochal bach^adar-ha'ochèl

אַתָּה יָכֹל לְהֵבִיא לָחֶם לְחִדְרֵי הָאוֹכֵל בְּזִמָּן?
attáh yáchol l'ehávie lèchèm lach^adar ha'ochèl
b'ezman?

Wij kunnen in de eetzaal eten

אֲנַחְנוּ יָכֹלִים לֶאֱכֹל בְּחִדְרֵי הָאוֹכֵל
^anachnoe yécholiem lè'èchol bach^adar-ha'ochèl

אֲנִי לֹא יָכֹלָה לֶאֱכֹל אֶת זֶה
Ik (v) kan dit niet eten zèh

Kan je op tijd komen voor de maaltijd?

[הָאֵם] אַתָּה יָכֹל לְבֹא בְּזִמָּן לְאֶרְוַחָה?
[ha'iem] attáh yáchol lávo bazman la'aroechá?

אֲנִי לֹא יָכֹלָה לֶאֱכֹל אֶת זֶה
Dit eet ik niet zèh

Hij is, zogezegd, een vreetzak הוּא, כְּבִיכּוֹל, אֲכָלֵן
hoe, kivyáchol, achlán

אֲנִי אוֹהֵב אֶת הָאוֹכֵל הַזֶּה
Ik houd van dit eten zèh

Kunt u op tijd brood naar de eetzaal brengen?

אֲנִי אוֹהֵב אֶת הָאוֹכֵל הַזֶּה
^anie ohev èt ha'ochel hazèh

Les 84 – Zon of maan

Een nieuwe les, waarbij we veel omhoog kijken, naar de zon, de maan en de sterren.

שָׁמֶשׁ	shèmèsh (v)	Zon שָׁמֶשׁות sh'emáshot
בְּשָׁמֶשׁ	bashèmèsh	In de zon
שִׁמְשִׁיָּהּ	shimshiyáh (v)	Parasol
חֻמָּה	chammáh (v)	Zon; afgeleid van חָמַם cham, warm
צֵל. בְּצֵל	tsel (m), batzel	Schaduw; in de schaduw
זָרַח	zárach [pa'al]	Stralen, schijnen, opgaan (van de zon)
זָרַח	zèrach (m)	Glans
זְרִיחָהּ	z'richáh (v)	Zonsopkomst
לְבָנָה	l'vánáh (v)	Maan; afgeleid van לָבַן l'aván, wit
יָרַח	yáre'ach (m)	Maan יָרַחִים y'erachiem
יָרַח	yèrach (m)	Maand (Arabisch) יָרַחִים constr' יָרַחִים
יָרַחִים	yarchon (m)	Maandblad
חֹדֶשׁ, חֹדֶשׁ	chodèsh (m)	Maand (gebruikelijke naam) חֹדֶשִׁים
רֹשׁ חֹדֶשׁ	rosh chodesh	De eerste dag van de maand
חֹדֶשִׁי, חֹדֶשִׁי	chodshie (bn)	Maandelijks

De Hebreeuwse kalender kent maan-maanden. Ook de Nederlandse benaming Maand is afgeleid van Maan, al duren onze maanden iets langer dan de gestalten van de maan. Zie les 15.

Ethymologisch verwant met חֹדֶשׁ chodèsh Maan zijn de woorden:

חֹדֶשׁ	chádásh (bn)	Nieuw
חֹדֶשׁ	chádiesh (bn)	Modern
חֹדֶשׁ, חִידוּשׁ	chiddesh [pi'el]	Vernieuwen
חִידוּשׁ	chiddoesh (m)	Vernieuwing, nieuwigheid, innovatie
מְחֹדֶשׁ	mechádásh (bw)	Opnieuw
כּוֹכָב	kocháv (m)	Ster; filmster (m); sterretje, asterix כּוֹכְבִים
כּוֹכַב־לֵקֶת	kochav-lèchèt	Planeet, 'wandelende ster'
פְּלָנֶטָה	planètáh (v)	Planeet
כּוֹכַב־הַצֶּפֶן	kochav-hatzáfon	'Noordster', poolster
[כּוֹכַב־]שְׁבִיט	[kochav-]shaviet	Komeet
קוֹלְנוֹעַ [כּוֹכְבֵת]	kochèvèt [qolno'a] (v)	Filmster (v)
כּוֹכְבֵית	kocháviet (v)	Astroïde; asterix
בֶּר כּוֹכְבָא	Bar Kochbá	'Zoon van [een] ster', (bij)naam van een strijder in een onafhankelijkheidsoorlog (Aramees, met uitgang א-)
בְּהִיר	báhier (bn)	Helder, licht, duidelijk
הִכָּה, הִיכָה	hikáh [hif'il]	Slaan, treffen, steken; inf. לְהִיכוֹת l'ehachot
הִנֵּה	hinne (ur)	Zie! Kijk!
הִשְׁתַּחֲוֶה	hishtach'awáh [hitpa'el]	(Zich) buigen (voor)
חֹשֶׁךְ	cháshoekh (bn)	Duister, donker
לֵלָא	l'elo (bw)	Zonder
לָצֵאת, לְצֵאת	tzet, látzet (..)	Weg, het gaan, het uitgaan
רְקִיעַ	ráqiya (m)	Firmament, uitspansel

Opdracht 1: Maak eerst opdracht 2. Geef de uitspraak en de vertaling. Raadpleeg de lessen 34, 78 en woordenlijst [Les_100](#)

Een donkere nacht zonder sterren

Wie is een mooie filmster?

De zon schijnt vandaag

De maan is helder vannacht

Een nieuwe ster aan het firmament

De zon is heet, ik (v) houd van de schaduw

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord זָרַח zárach [pa'al] Stralen, schijnen. Bij dit gemakkelijke werkwoord zult u het zonder website moeten doen. Raadpleeg de vervoeging in les 41.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אָנִי
Ik (v)	זִרְחַת zorachat	זָרַחְתִּי zárachtie	אֶזְרַח èzrach	אָנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לִזְרוֹחַ lizro'ach

Opdracht 3, Bijbel: Noteer de uitspraak en de vertaling. Waar staan deze teksten?

- אֲדוֹנָי שְׁמֵרָךְ; אֲדוֹנָי צִלְךָ
- עַל-יַד יְמִינְךָ, אֲדוֹנָי צִלְךָ
- יּוֹמָם, הַשֶּׁמֶשׁ לֹא-יִכָּכֵה
- וַיֵּרַח בְּלִילָהּ
- אֲדוֹנָי, יִשְׁמְרֶךָ מְכַל-רַע
- יִשְׁמַר, אֶת-נַפְשְׁךָ מְכַל-רַע
- אֲדוֹנָי, יִשְׁמַר-צִאתְךָ וּבּוֹאְךָ
- מֵעַתָּה, וְעַד-עוֹלָם
- וְהָיָה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאֶחָד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים, מִשְׁתַּחֲוִים לִי

Bronnen: Transparant.com, [millon](http://millon.com); *hebrew word of the day*; *millon*, *Tanach*; dictionary.co.il
Zie ook: www.dictionary.co.il/astronomy.htm